

Hij begon te praten over zijn liefde voor een meisje, en zijn angst dat ze hem zou afwijzen. Waarmee hij haar een plezier zou kunnen doen, vroeg hij mij, en hoe meisjes over jongens denken. Vijf minuten later begreep ik waarom hij dronk. Ik voelde het draaien in mijn hoofd, maar wel op een leuke manier. Ik was kalm en relaxed, met een glimlach die ik niet meer kon verbergen.

Mijn neef opende zijn hart en ik probeerde hem te helpen.

‘Wat vind jij aantrekkelijk in een man?’

Plots schoot er een bekend Perzisch spreekwoord door mijn hoofd: *Masti o rasti*. ‘Als je dronken bent, spreek je de waarheid.’

Na een paar minuten lagen we met onze rug op de grond en keken we naar de prachtige sterrenhemel. Sommige sterren leken zo dichtbij dat je dacht ze te kunnen plukken. Nooit in mijn leven heb ik een mooiere sterrenhemel gezien dan die avond in Sangesar. Het was alsof we uitzicht hadden op de hemel.

Ik vroeg me af waarom drinken haram was en een religie alles kon verbieden wat leuk was. Als sommige mensen de kans hadden gekregen om op een andere manier naar de wereld te kijken, zouden er misschien wel minder religieuze conflicten zijn in de wereld.

LIPPENSTIFT VERBODEN

Ik ben zestien jaar. Mama heeft me gevraagd om iets te halen in de winkel. Ik draag een mantel tot halverwege mijn bovenbenen, een lange broek en een losse sjaal. Niet bepaald modieus, maar door de lengte van mijn jas toch lichtjes in strijd met de kledingvoorschriften. In de straat van de winkel zie ik een busje van de zedenpolitie, met de typische groene streep. Ik krijg de schrik van mijn leven. Als ze me nu zouden pakken! Ik ben een jong meisje, ik wil er gewoon wat mooi uitzien, zou ik dat nu moeten bekopen? En mijn ouders, wat zouden die zeggen als ze mij moeten komen halen op het politiebureau?

Ik kom er niet onderuit en word aangehouden. Er is geen vrouwelijke agent bij, de mannen mogen mij niet aanraken. Ik moet blijven staan terwijl de agenten op zoek gaan naar andere meisjes die volgens hen in overtreding zijn. Ik merk dat ze mij niet meer bijzonder in het oog houden en ga langzaam een paar stappen achteruit, om dan keihard weg te lopen.

Een agent schreeuwt me na. Ik hoop dat hij me niet zal volgen, maar dat doet hij toch. Ik loop nog harder, achteromkijkend. Mijn hart klopt in mijn keel. Als hij mij te pakken krijgt, zit ik echt in de shit. Alleen al het idee dat ik straks mee zou moeten in het busje naar Vozara doet me nog een versnelling hoger schakelen. Vozara is de plaats waar alle jongeren die de kledingvoorschriften overtreden naartoe worden gebracht en moeten wachten tot hun ouders hen komen halen, als je geluk hebt tenminste. Ze moeten dan wel eerst schriftelijk beloven dat hun kind zich niet meer zal misdragen, en soms hangt er ook een boete aan vast. Andere jongeren krijgen 74 zweepslagen en/of tien dagen tot twee maanden cel, zoals beschreven in de strafwet.

‘Wat heb je uitgestoken? Waarom doe je zoiets?’

De ouders waren boos op hun kinderen, niet op de agenten die hen zonder reden hadden opgepakt. Terwijl ze thuis vaak zelf de regels overtraden en de kinderen op het hart drukten daar op de school vooral niets over te zeggen.

Ik zag het al allemaal gebeuren maar toen ik opnieuw achteromkeek, was de agent verdwenen. Misschien omdat hij niet van de magerste was. Ik was buiten adem en vooral heel boos. Meer dan ooit beseftte ik dat ik als jonge vrouw geen vrijheid had en dat ik niet kon tegemoetkomen aan de verwachtingen van de overheid. Maar dan moest ik ook de consequenties aanvaarden. Het was luisteren of vechten.

Er is een zwart-witfoto van mij uit die periode. Zie je die lege ogen? Ben ik dat? Waarom zit er geen greintje emotie in mijn gezicht? Omdat de moellahs het zo wilden. De zedenpolitie was alomtegenwoordig. Als je 'betrap' werd met gelakte nagels was je al in overtreding en konden de agenten je meenemen naar hun busje. Als straf moesten sommige vrouwen daar hun handen in een bak met kakkerlakken steken. Lippenstift? Kom maar mee. Hier is een handdoek om je lippen schoon te vegen. Soms staken ze scheermesjes in die handdoek, zodat de vrouwen zichzelf ongewild verwondden.

Jongens en meisjes mochten niet gearmd of hand in hand over straat lopen. Wie is die vrouw? Zijn jullie getrouwd. Sluier te los? Mag niet. Soms verplichtten ze een jongen en een meisje om te trouwen, gewoon omdat ze samen op stap waren.

Over ons lichaam leerden we niets. Seksuele voorlichting was taboe. Als je stilaan begint te begrijpen wat er gebeurt met je lichaam, haat je jezelf. Waarom moet ik zo nodig veranderen? Hoe kan ik verhinderen dat mijn borsten zich verder ontwikkelen? Hoe vies moet ik zijn dat ik tijdens mijn maandstonden niet mag bidden of vasten? Anders gezegd: als je niet rein bent, mag je geen contact zoeken met Allah.

Ik wilde niet anders zijn dan de jongens die alles mochten. Ik weigerde om een topje te dragen dat mama voor me genaaid had. Door de oorlog tegen Irak en de internationale boycot waren er op de markt niet veel kleren te koop, daarom maakte mama ze zelf. Maar dat was niet de reden dat ik het topje niet wilde dragen. De mensen zouden eens moeten zien dat er hier en daar iets begon te spannen! Ik wilde geen vrouw worden. Waarom zou ik? Wat had het leven mij te bieden? Er was zelfs een

tijd dat ik mij 'mannelijk' ging kleden en mijn haar kort knipte, zoals de populaire Iraanse actrice Golshifteh Farahani die nu in ballingschap in Frankrijk leeft. Zij bond ook haar borsten vast, om toch maar vrij te kunnen bewegen en zich onder de jongens te begeven.

Mijn rolmodel was papa. Mama had een kleine Renault 5 om ons van en naar school te brengen en naar de winkel te gaan. Door de discriminatie tegen vrouwen op de arbeidsmarkt kon ze geen werk vinden. In Iran zijn 67 procent van de studenten die een diploma halen vrouwen terwijl de tewerkstellingsgraad bij vrouwen amper 13 procent bedraagt.

Papa had een chique witte Chevrolet Caprice Classic, die in 1992 werd ingevoerd uit Dubai, via Koeweit. Er was toen nauwelijks import. Die auto kon evengoed van een andere planeet komen, en zo zag hij er ook uit. Ik heb er mijn liefde voor mooie auto's aan overgehouden. Als jong meisje poseerde ik graag op die Chevrolet, een beetje zoals een bikinimodel maar dan met jas en hoofddoek.

Toen ik zei dat ik later een mooie auto wilde, werd ik nog maar eens vernederd door een jongen.

'Pfft, vrouwen met een auto! Zal niet gebeuren!'

Vrouwen mochten wel met de auto rijden, maar die behoorde hen zelf zelden toe. Alleen al om die reden nam ik me voor om later een wagen te kopen die ik zelf mooi vond. Ook dat is geen voorrecht van de man.

Papa had succes op het werk en een druk sociaal leven. Ik draag graag mannelijke kostuums, en als er een stuk hemd naar buiten hangt, zie ik papa. Onlangs heb ik zelfs overwogen om een das te kopen. Misschien ook omdat ik hem mis. Papa droeg altijd een das.

Ik ben nog één keer teruggegaan naar Iran om hem te bezoeken, in het ziekenhuis. Ik voelde mij schuldig, zoals ik mij altijd schuldig heb gevoeld na mijn vertrek uit

Iran. Eind 2017 is papa gestorven. Doordat we niet naar de begrafenis konden, kan ik nog altijd moeilijk aannemen dat hij dood is, een gevoel dat ik ook heb met mijn zus die in 2016 is overleden. Als je geen afscheid hebt kunnen nemen, als je niet hebt kunnen huilen met familie en vrienden, blijft dat aan je knagen.

Mama heeft me al haar dromen meegegeven en heel veel tijd in mij geïnvesteerd. Ze wilde dat ik een onafhankelijke vrouw zou worden en dat kon alleen als ik goed zou studeren en een universitair diploma zou behalen. Om dat te verwezenlijken, heeft ze een hoop opgeofferd.

Toen ik zestien was, ben ik overgestapt naar een private eliteschool. De inschrijving kostte 40.000 toman (ongeveer 500 dollar), wat voor mijn ouders een hoop geld was. Maar mama dacht alleen aan mijn toekomst. Ze wilde mij deze kans niet ontnemen. Die hoop had ze meegekregen in de jaren 70, toen er in de media openlijk gediscussieerd werd over vrouwenrechten en een leven onafhankelijk van de man. Net als in het westen eigenlijk.

De school was opgericht door de voormalige directrice van een Duits-Iraanse school in de tijd van de sjah. Onze klas telde vijftig leerlingen, wat redelijk weinig was, en die hadden in principe allemaal naar de universiteit kunnen gaan. De cursussen bereidden je perfect voor op de toegangsexamens. Het was geen eliteschool in de sociale zin van het woord, voor kinderen van rijke ouders, maar omdat er hoge eisen werden gesteld. De directrice kreeg geen subsidies en betaalde de leerkrachten met geld van de ouders. We kregen alle reguliere vakken: biologie, scheikunde, wiskunde, fysica... Het was wetenschappelijk onderwijs op hoog niveau. Jammer dat niet iedereen die kans krijgt.

De school was ondergebracht in een oud huis. De keuken was ons klaslokaal. Vijfentwintig leerlingen volgden wiskunde, vijfentwintig wetenschappen. We zaten met z'n drieën op een bank, veel te dicht tegen elkaar.

De Koranlerares leerde ons hoe wij als meisjes en jonge vrouwen deugzaam, bescheiden en vooral kuis moesten blijven. We mochten niet hardop lachen, geen oogcontact maken als we met een man spraken, geen uitdagende kledij dragen en we moesten

onze haren goed bedekken. Zo hadden de mannen hun vrouwen het liefst, hoorden we. Alleen met zulke vrouwen wilden ze trouwen. Een vrouw die bewust de aandacht van mannen op zich vestigt, is goed om even plezier te maken – de lerares bedoelde natuurlijk seksueel plezier – en daarna snel te laten vallen. Met die vrouw zou een man nooit een diepe en langdurige relatie aangaan. Het stond allemaal in aya 34 van de soera 'An-Nisa' ('Vrouwen') die we telkens opnieuw moesten lezen.

'De mannen houden toezicht over de vrouwen omdat Allah hen bevoorrecht heeft en omdat ze uitgaven doen voor de vrouwen. Oprechte vrouwen zijn de vrouwen die gehoorzamen en in afwezigheid van hun man waken over zichzelf. En wat betreft de echtgenotes van wie jullie vrezen dat ze ongehoorzaam zullen zijn: waarschuw hen, (als dat niet helpt) negeer hen (in bed), en (als dat niet helpt) sla hen.'

Niemand luisterde naar de Koranlerares. Meisjes hadden stiekem een vriendje, gingen stiekem naar feesten, dansten stiekem, lachten stiekem en ja, ze werden ook verliefd. Hoe absurd om die natuurlijke noden van jonge mensen te ontkennen en zelfs te bestrijden, in plaats van hen deftig uit te leggen hoe alles in elkaar zit.

Ik vergeet nooit hoe trots de lerares was toen ze ons dat allemaal uitlegde. Maar ook hoe we naar elkaar keken met grote ogen vol vragen. Is dat hoe de islam naar een vrouw kijkt? Verkiest Allah echt de mannen boven de vrouwen, en waarom? Hoezo, we moeten hen altijd gehoorzamen? En als we dat niet doen, worden we geslagen? Wat een vernedering. En trouwens, waarom spreekt God niet tegen ons? Als hij dan toch met zijn schepsels praat, waarom alleen tegen mannen?

'Ga je mond wassen', zei de lerares boos. Op een rituele manier bedoelde ze, het is een uitdrukking.

'De dingen die jullie zeggen, zijn vuil. Alleen ketters durven het woord van God in vraag te stellen.'

Ik weet zeker dat er op die dag bij veel meisjes een breuk is ontstaan tussen hen en een god die hen als tweederangsgeslacht heeft geschapen, en die zelfs niet bereid is om met hen te praten.

‘Zijn de engelen vrouwen?’ vroeg iemand ooit aan de profeet.

‘God heeft jullie zonen gegeven’, antwoordde de Allerhoogste zelf met de stem van Mohammed en niet zonder enige walging, ‘en nu beschuldigen jullie Hem ervan dat hij meisjes heeft?’

Waarom was het zo hatelijk om een meisje te zijn? Mensen kunnen hun geslacht toch niet kiezen?

De lessen veroorzaakten veel ophef. Nogal wat meisjes kwamen tot het besluit dat ze alleen een goede moslima konden zijn en hun trots bewaren als ze de Koran níet lazen. Na elke les zetten ze een stap terug, tot ze merkten dat er uiteindelijk nog maar bitter weinig overbleef.

We beseften dat het hier niet zomaar over een verhalenboek ging. De Koran bepaalt hoe de mensen dagelijks moeten leven, in het bijzonder de vrouwen. De hele wetgeving van de Islamitische Republiek van Iran is gebaseerd op de sharia, en dus ook op de beruchte soera ‘An-Nisa’. Die bepaalt dat alle vrouwen een mannelijke voogd moeten hebben die over hen waakt, eerst de vader, later de echtgenoot. Zonder hun toestemming mochten vrouwen niet studeren, werken of zelfs maar het huis uitgaan. Mannen moeten hun paspoort afhalen. Als een vader beslist om zijn dochter uit te huwelijken, op welke leeftijd dan ook (vanaf de geboorte) is dat zijn volste recht. Hoewel seksuele betrekkingen pas (!) toegelaten zijn vanaf negen jaar. Zo gaat het er iedere dag opnieuw aan toe in moslimlanden, en niemand die de meisjes (kinderen) tegen de sharia en de islam beschermt.

Sommige mensen zeggen dat de Koran door sommige mensen verkeerd geïnterpreteerd wordt. Als je hen dan vraagt wat ze denken over voogdij of kindhuwelijken, kunnen ze alleen maar zeggen wat de imams vertellen: ja, dat is zo in de islam.

Gelukkig was het niet altijd kommer en kwel op onze school. Er was ook nog leven buiten de Koranlessen.

Op een dag kwam een jonge leraar de klas binnen en zong ‘Sobhet be kheir azizam’. ‘Goedemorgen, mijn schat.’ We herkenden meteen het liedje dat we allemaal zo graag

meezongen, van de Iraanse zanger Moien die in Los Angeles woonde. Teherangeles, zeggen wij, omdat er zoveel Iraniërs zijn. Dus die leraar luisterde ook naar muziek? Hij deed ook iets wat absoluut verboden was? Het was op zich al bijzonder dat we les kregen van een man, maar op een privéschool werden de regels wat soepeler geïnterpreteerd, om ons in de beste omstandigheden voor te bereiden op de universiteit.

Maar we pestten die mannelijke leerkrachten wel vaak, en zelfs de Koranlerares. We luisterden niet, we waren wat opstandig. Dat maakte het leven draaglijk.

Op een dag valt mijn potlood op de grond. Ik kruip onder de bank om het op te rapen. Net op dat moment trapt Leila, die naast me zit, op mijn hand, en verhindert zo dat ik kan rechtekomen.

‘Waarom blijf je toch zo lang op de grond zitten?’ zegt de lerares.

Een beetje kinderachtig, ik weet het. Puberaal misschien. Hoe hard we ook moesten studeren en hoe streng religieus we ook moesten leven, we waren tegelijk gewone meisjes die af en toe wat plezier wilden beleven.

Ik heb Leila op die school leren kennen. Ik was een ernstig meisje, altijd bezig met mijn studies, maar samen hebben we heel wat afgelachen en grappen uitgehaald. We hadden een Koranlerares die haar *maghnae* wat slordig liet hangen, niet met de verplichte rechte lijn langs het gezicht. Wij imiteerden haar, we rommelden ook wat met onze hoofddoek. De lerares begreep er niets van. ‘Waarom doen jullie dat?’ Dat soort streken. Doen niet alle leerlingen zulke dingen?

Leila was een deel van mijn jeugd. Ze kwam heel vaak bij ons over de vloer. Op een foto danst ze door de woonkamer, zonder hoofddoek, zoals alle meisjes die erbij zijn. We lachen, we hebben plezier, ook al mochten we geen alcohol drinken. Als we iets te vieren hadden, bleven we liefst thuis. In een zaal of een restaurant moesten we voortdurend de regeltjes naleven. Niet ons idee van een gezellig feestje.

Leila en ik gingen ook samen op vakantie. Ze was er een paar keer bij in het geboortedorp van mijn vader en we hebben samen voor de eerste keer gevlogen, met haar ouders

erbij, op vakantie naar Mashhad. Later gingen we ook nog samen met mijn familie naar de Kaspische Zee. We logeerden in het Hyatt Hotel, maar dat bood zeker geen garantie op een versoepeling van de regels. Op een dag werden Leila en ik aangehouden omdat we een zonnebril droegen, een Ray-Ban. Dat werd beschouwd als een verderfelijke westerse gewoonte. Mijn vader moest naar het bureau van de zedenpolitie komen en ons de volgende dag naar de rechtbank brengen, een uur rijden. Die ‘rechtbank’ was een kleine kamer. Je hebt geen advocaat, de rechter ondervraagt je en doet meteen een uitspraak. Boete betalen en schriftelijk beloven dat je het nooit meer zal doen. Wat? Geen zonnebril dragen? Gelukkig had papa genoeg geld op zak.

Ik werkte keihard. In het laatste jaar sliep ik maar een paar uur per dag. Om elf uur gaan slapen, om twee uur weer op en dan studeren. Eerst kraaide de kraai. Na hem zong een andere vogel. Elke ochtend dezelfde geluiden, als een natuurlijk ritueel. Zij wisten wat er ging komen. Wij wisten wat er ging komen. Ik had mijn haar kortgeknipt om toch maar niet vaak te moeten douchen. Geen tijd. Alle meisjes deden het zo. Ik was uit de toon gevallen als ik minder had gestudeerd.

Terugkijkend ben ik er gesterkt uitgekomen, net omdat er een soort competitie was. Je wilde niet onderdoen voor de anderen. En we wisten natuurlijk allemaal dat een universitair diploma onze enige kans was om te ontsnappen aan een bestaan in de schaduw van een man, en zelf een bijdrage te leveren aan de maatschappij.

Mama was altijd in de buurt. Ze wekte me, ze maakte koffie, ze hield me wakker. En ze deed zelf dingen om wakker te blijven. Mama offerde zich op voor mij.

Ze spaarde stiekem om een privéleraar te betalen die mij kon voorbereiden op het concours, het ingangsexamen voor de universiteit. Papa vond dat eerst niet nodig, maar hij was niet vaak thuis. Hij werkte hard om ons een goed leven te geven. Thuis besliste mama. En toen hij mijn mooie resultaat zag na de eerste proef van het concours, heeft hij mij en mijn moeder voluit gesteund. Hij was het ook die me aanraadde om tandheelkunde te studeren, een mooi beroep voor moeders zei hij. Je kunt het goed combineren met je gezinsleven. Geneeskunde had ook gekund, mijn tweede keuze, of farmacie. Maar ik heb de raad van mijn vader opgevolgd.

Studeren was voor ons, meisjes, een van de weinige manieren om te ontsnappen aan de discriminatie. Een van de weinige dingen die we wél mochten en wellicht de reden dat ik zo hard werkte. Je kunt als vrouw niet in een café gaan werken, toch niet als dienstster of achter de toog. Dan wordt dat lokaal gewoon gesloten. En zo zijn er veel sectoren waar vrouwen worden buitengesloten. In de medische sector heb je wel uitzicht op een goeie baan of om voor jezelf te beginnen. En dan was er die ene leraar die weleens een liedje durfde te zingen in de klas. Hij spiegelde mij voor hoe ik ooit in een witte jas van de trap zou komen, de witte jas van de dokter. Het was een beeld dat ik nooit zou vergeten, een doel dat ik absoluut wilde bereiken. Sindsdien weet ik dat dromen de energie leveren om hard te werken, om genoeg ambitie en wilskracht te ontwikkelen.

Voor het toegangsexamen waren er ongeveer een miljoen kandidaten. Ik was 150ste en mocht beginnen aan een van de beste universiteiten van Teheran. Het was een feestelijke dag in mijn familie. Mama was zo blij dat ze in een restaurant eten is gaan kopen voor de hele school. Ze kon de directrice en de leraars van de eliteschool niet genoeg bedanken. Zij, en samen met haar een hele generatie vrouwen, had al haar rechten verloren, haar werk en haar status in de maatschappij. Ze beschouwde het als een grote overwinning dat ik kon gaan studeren en zo een onafhankelijk bestaan opbouwen.

Dat ingangsexamen, het ‘concours’, bestaat nog altijd. Maar een paar jaar geleden zijn er aan veel faculteiten wel quota gesteld. Hoeveel meisjes er ook slagen, aan de universiteit is maar plaats voor 50 procent meisjes, sinds de verkiezing van president Rohani in 2013 zelfs in de medische sector. Bepaalde richtingen werden gewoon afgesloten voor meisjes. In één jaar tijd daalde het aantal meisjesstudenten met elfduizend. De situatie is dus slechter dan in de jaren 90, toen ik studeerde.

Na het debacle van de oorlog tegen Irak had de Islamitische Republiek van Iran zich in de eerste Golfoorlog (1991) neutraal opgesteld. Dat was een serieuze koerswijziging. Khomeini had altijd gezegd dat Irak Satan was, even erg als de Verenigde Staten, en dat het land vernietigd moest worden. Iran zou dan via Karbala vrije baan krijgen richting Jeruzalem om daar de Tempelberg te bezetten, de Al-Aqsamoskee en de rest van Israël, want dat land moest uiteraard worden vernietigd. De Golfoorlog maakte

een einde aan die ambitie, tot groot ongenoegen van de Hezbollah, de stoottroepen van het regime. Toen bleek dat Saddam Hoessein aan de macht kon blijven en Irak een onafhankelijke staat kon blijven, verloren veel aanhangers van de Hezbollah hun vertrouwen in het regime.

Maar president Rafsanjani zag een mogelijkheid om Iran uit het isolement te halen en weer aanzien te geven in de internationale gemeenschap. Heimelijk correspondeerde hij al enkele jaren met Saddam en hij bedeede zich een belangrijke rol toe in de internationale machtspolitiek. De Franse president François Mitterand wilde in 1991 zelfs een bezoek brengen aan Iran, de eerste westerse leider sinds de revolutie. Maar net in die periode werd in Parijs Shapour Bakhtiar vermoord, de laatste premier van de sjah. Het bezoek van Mitterand werd afgelast. Tot vandaag is geen enkele westerse leider ooit in de Islamitische Republiek van Iran op bezoek geweest.

Bakhtiar was een van de belangrijkste leiders van de oppositie tegen de Islamitische Republiek. Elf jaar voordien was er al een aanslag op hem gepleegd, ook in Parijs, op bevel van Khomeini. De aanslag mislukte, maar eiste wel twee slachtoffers: een agent die Bakhtiar moest beschermen en een toevallige voorbijgangster. Een andere politieagent raakte levenslang verlamd.

De dader heette Anis Naccache. Hij was een Libanese terrorist en medewerker van Carlos, Carlos de Jakhals, een 'wereldberoemde' gangster uit Venezuela. Hij zit nu in een Franse gevangenis en bekeerde zich daar tot de islam. Naccache was erbij toen Carlos in 1975 elf ministers en zestig medewerkers van de OPEC gijzelde in het hoofdkantoor van de organisatie in Wenen. Onder hen ook de Iraanse minister Jamshid Amoezegar, op dat moment president van de jaarlijkse vergadering van de wereldbank en het IMF (Internationaal Monetair Fonds). Hij zou in 1977 premier van Iran worden, toen de sjah nog op zijn troon zat.

Na de aanslag in 1980 werd Anis Naccache gearresteerd. In 1990 kwam hij vrij in het kader van een gevangenenruil met de Islamitische Republiek van Iran. Onschuldig gegijzelde burgers keerden terug naar Frankrijk, Naccache was weer op vrije voeten. Hij is nu een van de rijkste mannen van Iran. De Franse toegeving gaf de Islamitische Republiek nog meer kracht en vertrouwen om haar terroristische discours verder te

zetten. Met succes: in 1991 initieerde de Islamitische Republiek een tweede aanslag op Bakhtiar. Hij werd op een barbaarse manier vermoord. Een van zijn moordenaars, Vakili Rad, kreeg in 2009 gratie. Hij werd op de luchthaven van Teheran ontvangen als een koning.

In 1996 pleegde de Iraanse regering enkele kleinere aanslagen in Saoedi-Arabië, met overwegend Koerdische en Amerikaanse slachtoffers. De Verenigde Staten heeft toen zelfs overwogen om militair in te grijpen. Een Duitse rechtbank toonde in 1997 voor de eerste keer een verband aan tussen bepaalde liquidaties in Europa en de Iraanse regering, in de zaak van de zogenaamde Mykonos-moorden. Vijf jaar eerder waren in een Grieks restaurant in Berlijn enkele opposanten van de Islamitische Republiek vermoord. Na dat vonnis hebben de landen van de Europese Unie als protest hun ambassadeurs teruggeroepen uit de Islamitische Republiek van Iran.

Volgens de rechtbank had Ali-Akbar Velayati de Mykonos-moorden mee beraamd. Tien jaar later vaardigde het Argentijnse parket een arrestatiebevel uit tegen Velayati vanwege zijn betrokkenheid bij een terroristische aanslag tegen een joods centrum in Buenos Aires, waarbij 85 mensen de dood vonden. Nog eens tien jaar later, in 2018, is deze man raadgever van de Opperste Leider, ayatollah Ali Khamenei.

Ik wist niet wat ik hoorde toen onze eigen senaatvoorzitter Christine Defraigne (MR) in 2016 in Teheran op bezoek ging bij Velayati. Meer nog: ze deelde hem een plaats toe in de wereldwijde *war on terror*.

'U bent zestien jaar leider geweest van buitenlandse zaken in Iran', zei Defraigne bij die gelegenheid, onderdanig aan de islamitische wet en dus gesluierd. 'U kunt ons helpen om de problemen in de regio op te lossen, met name in Syrië en Jemen.'

Dus een veroordeelde islamitische staatsterrorist moet ons helpen om de islamitische terreur in de regio een halt toe te roepen? Alsof de Islamitische Republiek van Iran ooit zou stoppen met terreuraanvallen in het westen. De laatste was gepland in juni 2018 – in België! – maar werd gelukkig verijdeld door onze veiligheidsdiensten. Drie mensen van Iraanse oorsprong werkten samen met enkele Iraanse diplomaten in Oostenrijk om een aanslag te plegen tegen de oppositie.